

deøvelser er således ikke ophørt, men finder derimod sted tæt på sovjetisk landområde med færre men flere forskellige fartøjer og med forstærket deltagelse af luftstyrker.

Den amerikanske flådes efterretningstjeneste vurderer, at disse nye typer operationer har til formål at forbedre sovjetiske flådestyrkers kampevne i en længerevarende konventionel konflikt, og stadig opretholde et højt beredskab for operationer med atomvåben.²⁴⁾

Også sovjetiske globale flådemissioner er faldet drastisk, og i visse tilfælde fuldstændigt ophørt. Ved Cam Ranh Bay basen i Viet Nam trak russerne styrker hjem i 1988, og ved udgangen af 1989 var størstedelen af flådeflyene trukket hjem. I Angola trak Sovjet i begyndelsen af 1990 sine krigsskibe hjem og efterlod for første gang i mange år Luanda-basen uden krigsskibe. Cuba har ikke haft besøg af en slaggruppe siden 1986, og tilstedeværelsen af flådefly på øen sidste år var kun 1/4 af 1988-niveauet: der var kun en enkelt Bear-bombeflyver tilbage.

Ifølge den amerikanske flådes efterretnings-tjeneste omfattede reduktioner i 1989 især atomdrevne angrebsubåde, måske bl.a. på grund af de mange uheld, der ramte sovjetiske ubåde i 1989. I Middelhavet oplevede man for eksempel et fald fra 3-5 patruljerende ubåde til kun to.

I forlængelse af de politiske og økonomiske reformer i Sovjet har den store flåde naturligt nok været et oplagt mål for beskæringer. Ændrede doktriner for flådens operationer, hvad enten de er militært eller økonomisk begrundede, skabte en helt anden sovjetisk flådetilstedeværelse i slutningen af 1980erne.

Ubåde på pramme gennem de danske stræder, destroyere vasket op på norske og danske strande er velkendte påmindelser om, at russerne er ved at luge ud i flåden. I 1989 blev mindst 46 skibe og ubåde sendt til ophugning på skibsværfter verden over. Dette inkluderede to krydsere, ni destroyere, fem fregatter og 30 diesesubåde. Over 100 større flådefartøjer står foran at skulle skrottes i løbet af dette år (1990), omend en del vil komme til at vente, ganske enkelt fordi der er kø ved værfterne.

Der er penge i gammelt jern, og opfindsomheden har været stor. I maj 1989 accepterede Pepsi-Cola en krydser, en destroyer, en fregat og 17 ubåde som betaling for produkter solgt i Sovjet.²⁵⁾

Mindst 50 gamle atomdrevne ubåde samt yderligere diesesubåde er på vej til skrotbunken, og efter en række uheld med ældre atomdrevne ubåde, besluttede Sovjet i 1989 at udfase alle deres første-generation atomubåde.

Regner man med en gennemsnitlig serviceperiode på 30 år for et flådefartøj, så står omkring 250 sovjetiske skibe og ubåde foran at skulle skrottes inden 1995. Hvis denne skrotning finder sted i dette omfang, vil det – med forbehold for nybygninger og overflytninger fra andre flåder – stort set betyde en halvering af den sovjetiske østersøflåde. Tager man Norden som helhed, står omkring en tredjedel af den sovjetiske flåde foran skrotning.

Stalin-tidens teori om, at meget er godt, er tydeligvis definitivt forbi. De tidligere kolossale sovjetiske skibsbygningsprogrammer banker på skrotværfternes dør, og vi vil i løbet af 1990erne se en stadig mindre, men betydelig mere avanceret sovjetisk flåde.

Nybygninger

Disse udfasninger skal nok nærmere ses som udtryk for god husholdning fremfor drømme om, at Sovjet ikke længere synes det er vigtigt at have en supermagtsflåde. Sovjet bygger nye og stadig mere avancerede flådefartøjer – ligesom vesten gør det. I 1989 søsatte Sovjet ni større fartøjer, mens 11 enheder søsat i tidligere år blev indsat i tjeneste.

Sovjet har i dag ni ubådsklasser i serieproduktion, inklusive strategiske ubåde af Delta IV klassen samt en helt ny type atomdrevne angrebsubåde af Akula, Sierra, og Victor III klasserne, atomdrevne krydsermissilubåde af Oscar II klassen samt en helt ny type, og diesesubåde af Kilo klassen. Typhoon missilubådene er ikke længere i produktion.

Større overfladeskibe omfatter ni typer, inklusive to typer atomdrevne hangarskibe af Tbilisi og Ul'yanovsk klasserne, en type krydser af Slava klassen, to typer destroyere af Sov-